

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
RINKLIAVŲ
Į S T A T Y M A S**

2000 m. birželio 13 d. Nr. VIII-1725
Vilnius

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

Šis įstatymas reglamentuoja rinkliavų nustatymą, rinkimą ir kontrolę.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Valstybės rinkliava** – privaloma įmoka už valstybės ir vietos savivaldos institucijų, įstaigų, tarnybų ar organizacijų (toliau – institucijos), išskyrus teismus, teikiamas paslaugas.
2. **Institucijų teikiamos paslaugos** – juridinę galią turinčių dokumentų bei jų dublikatų išdavimas, taip pat jų perregistravimas ir kitos paslaugos.
3. **Vietinė rinkliava** – savivaldybės tarybos sprendimu nustatyta privaloma įmoka, galiojanti tos savivaldybės teritorijoje.

3 straipsnis. Rinkliavų mokėtojai

Rinkliavas moka fiziniai ir juridiniai asmenys bei įmonės, neturinčios juridinio asmens teisių.

**II SKYRIUS
VALSTYBĖS RINKLIAVA**

4 straipsnis. Valstybės rinkliavos objektai

1. Valstybės rinkliava imama už:
 - 1) civilinės būklės aktų registravimą civilinės metrikacijos įstaigose, įrašų civilinės būklės aktuose pakeitimą bei papildymą ir dokumentų, patvirtinančių įrašų civilinės būklės akte, išdavimą;
 - 2) išduodamus dokumentus dėl pilietybės, išvykimo į užsienį ir atvykimo į Lietuvos Respubliką bei gyvenimo joje, dėl užsieniečių įdarbinimo, taip pat dokumentą, patvirtinantį asmens gyvenamąją vietą;
 - 3) licencijos (leidimo) verstis licencijuojama veikla išdavimą arba perregistravimą;
 - 4) kitas institucijų teikiamas paslaugas.
2. Konkretų valstybės rinkliavos objektų sąrašą nustato Vyriausybė.
3. Institucijos neturi teisės reikalauti iš juridinių asmenų, fizinių asmenų bei įmonių, neturinčių juridinio asmens teisių, atlyginti už suteiktas paslaugas kitaip negu sumokėti pagal šį įstatymą nustatytą valstybės rinkliavą.

5 straipsnis. Valstybės rinkliavos dydžiai

1. Valstybės rinkliavos dydis nustatomas atsižvelgiant į paslaugos suteikimo išlaidas, kurias sudaro išlaidos:
 - 1) darbui, susijusiam su paslaugos suteikimu, apmokėti;
 - 2) juridinę galią turinčio dokumento blankui pagaminti;
 - 3) teisės aktų nustatytų reikalavimų įvykdymui patikrinti.
2. Konkrečius valstybės rinkliavos dydžius nustato Vyriausybė. Valstybės rinkliavos dydžiai nustatomi litais be centų.
3. Kalendoriniams metams pasibaigus, Vyriausybė, atsižvelgdama į faktišką paslaugų teikimo išlaidų padidėjimą ar sumažėjimą, perskaičiuoja ir patikslina valstybės rinkliavos dydžius ir

dėl to priimą nutarimą. Patikslinti valstybės rinkliavos dydžiai įsigalioja nuo einamųjų kalendorinių metų liepos 1 dienos.

6 straipsnis. Atleidimas nuo valstybės rinkliavos

1. Už civilinės būklės aktų registravimą civilinės metrikacijos įstaigose, įrašų civilinės būklės aktuose pakeitimą bei papildymą ir dokumentų, patvirtinančių įrašą civilinės būklės akte, išdavimą nuo valstybės rinkliavos atleidžiami:

1) asmenys už gimimo, mirties, įvaikinimo ir tėvystės nustatymo registravimą, už klaidų, padarytų registruojant civilinės būklės aktus, ištaisymą, taip pat už nepilnamečių vaikų civilinės būklės aktų ištaisymą pasikeitus įrašams tėvų civilinės būklės aktuose;

2) asmenys už vardo, pavardės, tėvo vardo pakeitimą, papildymą ir ištaisymą tikslinant įrašus, padarytus registruojant aktus okupacijų metais;

3) Užsienio reikalų ministerija už jai išduodamus metrikacijos liudijimų dublikatus.

2. Už išduodamus dokumentus dėl pilietybės, išvykimo į užsienį ir atvykimo į Lietuvos Respubliką bei gyvenimo joje, užsieniečių įdarbinimo, taip pat už dokumentą, patvirtinantį asmens gyvenamąją vietą, nuo valstybės rinkliavos atleidžiami:

1) asmenys, turintys teisę gauti socialinę pašalpą Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka, netekę tėvų globos vaikai ir našlaičiai iki 18 metų, valstybės išlaikomi stacionariose globos įstaigose asmenys, vieni gyvenantys sutuoktinio neturintys asmenys, sukakę senatvės pensijos amžių, I ir II grupių invalidai – už Lietuvos Respublikos piliečio paso išdavimą bei paso pakeitimą, už dokumento, patvirtinančio asmens gyvenamąją vietą, išdavimą;

2) politiniai kaliniai, tremtiniai, rezistencijos dalyviai – už Lietuvos Respublikos piliečio paso išdavimą bei paso pakeitimą, leidimo gyventi Lietuvos Respublikoje, asmens be pilietybės kelionės dokumento bei vizos išdavimą ir pratęsimą;

3) asmenys iki 16 metų – už asmens be pilietybės kelionės dokumento bei pabėgėlio kelionės dokumento išdavimą, už vizų išdavimą ir pratęsimą, už vaiko kelionės dokumento išdavimą;

4) užsieniečiai, kuriems suteiktas pabėgėlio statusas Lietuvos Respublikoje, – už pirmojo leidimo gyventi Lietuvos Respublikoje išdavimą;

5) užsienio valstybių piliečiai, vykstantys į Lietuvos Respubliką dalyvauti Respublikos Prezidento, Seimo, Vyriausybės, ministerijų, kitų valstybės ar vietos savivaldos institucijų, įstaigų ar tarnybų organizuojamuose oficialiuose susitikimuose, labdaros bei organizuotos pagalbos Lietuvai tikslais arba su Raudonojo Kryžiaus misija, taip pat tarptautinių organizacijų, kurių narė yra Lietuvos Respublika, atstovai bei nurodytų asmenų šeimos nariai (sutuoktiniai, vaikai (įvaikiai) iki 21 metų, kurie gyvena kartu su tėvais ir nėra sudarę santuokos) – už dokumentų, suteikiančių teisę atvykti į Lietuvos Respubliką, išdavimą;

6) lietuvių kilmės asmenys, pateikę krašto lietuvių bendruomenių arba Lietuvos Respublikos diplomatinių atstovybių ar konsulinių įstaigų užsienio valstybėse pareigūnų išduotus Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos patvirtintos formos pažymėjimus, – už vizų išdavimą ir pratęsimą;

7) sunkiai sergantys užsieniečiai arba užsieniečiai, kuriems reikalinga skubi medicinos pagalba, kai pateikiami dokumentai, išduoti atitinkamos organizacijos ir patvirtinantys būtinumą nurodytiems asmenims būti Lietuvos Respublikos teritorijoje, taip pat šiuos asmenis lydintieji, kai pateikiamas dokumentas, patvirtinantis tokio lydėjimo būtinumą, – už vizų išdavimą ir pratęsimą;

8) užsieniečiai, vykstantys į šeimos nario (tėvų (įtėvių), vaikų (įvaikių), brolių, seserų) laidotuves, kai pateikiama nustatyta tvarka patvirtinta telegrama, – už vizų išdavimą pasienio kontrolės punktuose;

9) užsieniečiai, vykstantys dirbti pedagoginį darbą į Lietuvos Respublikos aukštąsias, aukštesnias, profesines ir bendrojo lavinimo mokyklas, – už vizų išdavimą ir pratęsimą.

7 straipsnis. Valstybės rinkliavos lengvatos

Vyriausybė turi teisę paskirti valstybės rinkliavos mokėtojams sumažinti valstybės rinkliavos dydį arba iš viso nuo jos atleisti tais atvejais, kai valstybės rinkliava įskaitoma į valstybės biudžetą. Savivaldybės taryba turi teisę savo biudžeto sąskaita paskirti valstybės rinkliavos mokėtojams sumažinti valstybės rinkliavos dydį arba iš viso nuo jos atleisti tais atvejais, kai valstybės rinkliava įskaitoma į tos savivaldybės biudžetą.

8 straipsnis. Valstybės rinkliavos keitimas ar panaikinimas pariteto pagrindais

Tais atvejais, kai pariteto pagrindais didinamas, mažinamas ar panaikinamas konsulinis mokestis už vizų išdavimą užsienio valstybių piliečiams bei asmenims be pilietybės, taip pat keičiama ar panaikinama ir valstybės rinkliava už vizų išdavimą.

9 straipsnis. Valstybės rinkliavos mokėjimas

1. Valstybės rinkliavos mokėjimo tvarką nustato Vyriausybė.
2. Ne didesnė kaip 50 litų valstybės rinkliava gali būti sumokama nuperkant valstybės rinkliavos ženklą Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.

10 straipsnis. Valstybės rinkliavos grąžinimas

1. Sumokėta valstybės rinkliava arba jos dalis grąžinama šiais atvejais:
 - 1) kai sumokėta daugiau negu Vyriausybės nustatytas rinkliavos dydis;
 - 2) jeigu paslaugos nesuteikiamos.
2. Valstybės rinkliava grąžinama, jeigu prašymas dėl jos grąžinimo vietos mokesčio administratoriui pateiktas per Mokesčių administravimo įstatyme nustatytą terminą.
3. Valstybės rinkliavos grąžinimo tvarką nustato Vyriausybė.

III SKYRIUS VIETINĖS RINKLIAVOS

11 straipsnis. Vietinių rinkliavų objektai

1. Savivaldybės taryba turi teisę savivaldybės teritorijoje nustatyti vietines rinkliavas tik už:
 - 1) leidimo atlikti kasinėjimo darbus savivaldybės viešojo naudojimo teritorijoje (gatvėse, aikštėse, žaliuosiuose plotuose), atitverti ją ar jos dalį arba apriboti eismą joje išdavimą;
 - 2) leidimo prekiauti ar teikti paslaugas savivaldybės tarybos nustatytose viešosiose vietose išdavimą (išskyrus prekybą prekyvietėse, kai mokamas prekyviečių mokestis pagal Prekyviečių mokesčio įstatymą);
 - 3) leidimo įrengti vaizdinę komercinę reklamą ant savivaldybei priklausančių ar valdytojo teise valdomų objektų išdavimą;
 - 4) leidimo organizuoti komercinius renginius savivaldybei priklausančiose ar valdytojo teise valdomose viešojo naudojimo teritorijose išdavimą;
 - 5) leidimo įvažiuoti mechaninėmis transporto priemonėmis į valstybės saugomas teritorijas, savivaldybių įsteigtus saugomus draustinius, jų paskelbtų kraštovaizdžio objektų teritorijas ir nustatytas vietinės reikšmės apsaugines zonas išdavimą (išskyrus važiavimą per šias teritorijas magistraliniais ir krašto keliais, naudojimąsi jų statiniais, stovėjimo ir poilsio aikštelėmis, terminalais ir pasienio kontrolės punktais);
 - 6) naudojimąsi savivaldybių tarybos nustatytomis miestų ar miestelių gatvių bei aikščių vietomis automobiliams statyti;
 - 7) gyvūnų (šunų, kačių) registravimą ir laikymą daugiabučiuose namuose;
 - 8) komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą.
2. Iš vietinės rinkliavos mokėtojo negali būti reikalaujama atlyginti už objektą, už kurį pagal šį įstatymą nustatyta vietinė rinkliava, kitaip negu sumokant vietinę rinkliavą.

12 straipsnis. Vietinių rinkliavų nustatymas

Savivaldybės taryba savo sprendimu:

- 1) nustato vietinę rinkliavą;
- 2) tvirtina vietinės rinkliavos nuostatus;
- 3) nustato lengvatas vietinių rinkliavų mokėtojams;
- 4) nustato vietinės rinkliavos grąžinimo atvejus.

13 straipsnis. Vietinių rinkliavų dydžiai

1. Vietinės rinkliavos dydis nustatomas vietinės rinkliavos nuostatuose.
2. Vietinės rinkliavos dydis nustatomas litais be centų.
3. Savivaldybės taryba atskiru sprendimu gali vietinės rinkliavos dydį kartą per metus indeksuoti, taikydama metinį vartojimo kainų indeksą, jeigu jis didesnis negu 1,1.

IV SKYRIUS RINKLIAVŲ RINKIMO KONTROLĖ IR ATSAKOMYBĖ

14 straipsnis. Rinkliavų rinkimo kontrolė

1. Rinkliavų rinkimą kontroliuoja vietos mokesčio administratorius, Valstybės kontrolė, o vietinių rinkliavų – dar ir savivaldybės kontrolieriai.
2. Jeigu patikrinimo metu nustatyta, kad valstybės rinkliavos buvo paimta per mažai arba ji iš viso nebuvo paimta, tai trūkstama arba visa valstybės rinkliavos suma išieškoma į atitinkamą biudžetą iš institucijos, dėl kurios kaltės paimta per maža arba visai nepaimta valstybės rinkliava, Mokesčių administravimo įstatymo nustatyta tvarka. Institucijai žalą atlygina atsakingi valstybės tarnautojai įstatymų nustatyta tvarka.

15 straipsnis. Atsakomybė už rinkliavų rinkimo tvarkos pažeidimus

Asmenys, pažeidę šį įstatymą ar su juo susijusius kitus teisės aktus, atsako įstatymų nustatyta tvarka.

V SKYRIUS ĮSKAITYMAS Į BIUDŽETUS

16 straipsnis. Rinkliavų įskaitymas į biudžetus

1. Valstybės rinkliava įskaitoma į tą biudžetą, iš kurio išlaikoma paslaugą suteikianti institucija. Valstybės rinkliava už Lietuvos banko teikiamas paslaugas įskaitoma į valstybės biudžetą.
2. Vietinė rinkliava įskaitoma į savivaldybės, nustačiusios vietinę rinkliavą, biudžetą.

VI SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

17 straipsnis. Pasiūlymai Vyriausybei ir savivaldybių taryboms

1. Vyriausybė:
 - 1) ne vėliau kaip iki 2000 m. spalio 1 d. pagal šio įstatymo nuostatas nustato konkretų valstybės rinkliavos objektų sąrašą bei šios rinkliavos dydžius, taip pat patvirtina valstybės rinkliavos mokėjimo ir grąžinimo tvarką;
 - 2) iki šio įstatymo įsigaliojimo panaikina šiam įstatymui prieštaraujančias rinkliavas;
 - 3) pateikia Seimui svarstyti Mokesčių administravimo įstatymo 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą, kuriuo būtų patikslintas Valstybinės mokesčių inspekcijos administruojamų mokesčių sąrašas.
2. Savivaldybių tarybos apsversto iki šio įstatymo įsigaliojimo priimtus sprendimus dėl vietinių rinkliavų nustatymo ir prieštaraujančius šiam įstatymui sprendimus panaikina.

18 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

1. Šis įstatymas įsigalioja nuo 2001 m. sausio 1 d., išskyrus 17 straipsnį.
2. Įsigaliojus šiam įstatymui, netenka galios:
 - 1) Lietuvos Respublikos žyminio mokesčio įstatymas (Žin., 1994, Nr. 51-950, Nr. 89-1712; 1995, Nr. 47-1135; 1996, Nr. 18-462, Nr. 46-1112, Nr. 116-2691; 1997, Nr. 33-810, Nr. 97-2443; 1998, Nr. 98-2714);
 - 2) Lietuvos Respublikos vietinių rinkliavų įstatymas (Žin., 1996, Nr. 57-1339; 1997, Nr. 58-1329; 1998, Nr. 38-998).

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

VALDAS ADAMKUS